

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/85/2017
Identifikačné číslo spisu: 6415010214
Dátum vydania rozhodnutia: 21.03.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:6415010214.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD., v trestnej veci obvineného H. U. pre zločin lúpeže formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. a prečinu porušovania domovej slobody formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 2T/79/2015, na neverejnom zasadnutí dňa 21. marca 2018 v Bratislave, o dovolaní obvineného H. U. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 06. septembra 2016, sp. zn. 5To/86/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného H. U. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom z 22. júna 2016, sp. zn. 2T/79/2015, bol obvinený H. U. uznaný vinným zo zločinu lúpeže formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. a prečinu porušovania domovej slobody formou spolupáchateľstva podľa § 20, § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák., na tom skutkovom základe, že:

po spoločnej predchádzajúcej dohode 15. novembra 2014 asi o 00:50 hod. začali spolu s obvineným T. R. búchať na vchodové dvere rodinného domu na adrese X. XXX/X v J., pričom keď ich majiteľ domu H. D., nar. XX. Q. XXXX, odmietol pustiť dnu, tak doposiaľ nezisteným spôsobom vyrazili dvere domu a napriek jeho nesúhlasu vošli dnu, pričom obvinený T. R. mu jednou rukou vykrútil ruku za chrbát a druhou mu odzadu chytil krk tak, že mu hlavu tlačil smerom k zemi a takto ho odtlačil až do spálne domu, kde ho sotil na posteľ a rukou ho pridržiaval za krk, aby sa nepohol a zatiaľ obvinený H. U. prehľadával dom s tým, že od H. D. iadali peniaze, no asi o 01:15 hod. ich vyrušila privolaná hliadka polície a zadržala, pričom konaním obvineného nedošlo k takým zraneniam poškodeného, ktoré by si vyžiadali lekárske ošetrenie a ani nedošlo k odcudzeniu žiadnych vecí.

Za to ho Okresný súd Žiar nad Hronom odsúdil podľa § 188 ods. 2 Tr. zák., § 37 písm. h), m), § 38 ods. 2, ods. 5 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák., na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 10 (desať)

rokov a podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. ho zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Odvolanie podané obvineným proti predmetnému rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom, Krajský súd v Banskej Bystrici podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici podal obvinený dňa 30. októbra 2017 prostredníctvom obhajcu dovolanie na Okresnom súde Žiar nad Hronom.

Ako právne dôvody dovolania v podanom dovolaní označil obvinený dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), e) a i) Tr. por., ktoré odôvodnil nižšie uvádzanými skutočnosťami.

Obvinený v podanom dovolaní uviedol, že skutku, ktorý je mu kladený za vinu vo výroku rozsudku sa nedopustil za takých okolností ako je tam uvedené. Počas celého prípravného konania, ako aj v konaní pred súdom poukazoval obvinený na to, že v danom prípade bolo veľmi povrchné vykonané prípravné konanie, ktoré bolo vedené v rozpore s ustanovením § 2 ods. 10 Tr. por., ktorý ukladá orgánom činným v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti svedčiace v jeho prospech. Keďže boli produkované len dôkazy proti jeho osobe a jeho návrhy na doplnenie dokazovania boli zamietané, hoci podľa jeho názoru mali podstatný význam pre objektívne zistenie skutkového stavu, vidí v tom obvinený porušenie jeho práva na obhajobu, ako aj porušenie ustanovení Tr. por.

Konkrétne vidí obvinený porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom v tom, že mu súd odmietol vykonať navrhovaný dôkaz - rekonštrukciu podľa § 159 ods. 1 Tr. por. na preverenie hodnovernosti svedeckej výpovede svedka W. E., ako aj svedka - poškodeného H. D. a preukázanie pravdivosti jeho tvrdení. Rovnako obvinený poukázal na to, že tým, že Okresná prokuratúra Žiar nad Hronom v obžalobe proti jeho osobe sp. zn. 1Pv 553/14/6613-36 z 25. marca 2015 navrhla ako dôkaz podľa § 119 Tr. por. výsluch T. R. ako svedka podľa § 261 Tr. por. a to aj napriek tomu, že v uvedenom trestnom konaní bol ako obvinený, mu porušila práva na kontradiktórnosť obhajoby. V zmysle § 240 ods. 3 Tr. por. a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR strany majú právo byť oboznámené vopred s navrhovanými dôkazmi v súlade so zákonom a po podaní obžaloby v zmysle § 243 a 244 Tr. por. súd pri predbežnom prejednaní obžaloby preskúma nielen obžalobu, ale aj zákonnosť dôkazného materiálu.

V rámci namietaného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por. obvinený poukázal, že v jeho trestnej veci vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 2T/79/2015, konal a rozhodoval predseda senátu JUDr. Miroslav Toma, ktorý ako predseda senátu konal a rozhodoval aj v trestnej veci vedenej Okresným súdom Žiar nad Hronom pod sp. zn. 2T/64/2015. Rozsudkom č.k. 2T/64/2015-196 z 15. apríla 2015 obvineného uznal za vinného v zmysle obžaloby Okresnou prokuratúrou v Žiari nad Hronom sp. zn. 1Pv 553/14/6613-36 z 25. marca 2015. Obvinený uviedol, že ho súd uznal za vinného skôr, ako mu bolo dovolené vyjadriť sa k obžalobe.

Tým boli hrubo porušené jeho práva zakotvené v čl. 50 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 2 Európskeho dohovoru o ľudských právach. Poukázal na porušenie inštitútu prezumpcie neviny, nakoľko bol skôr uznaný za vinného zo skutku kladeného mu za vinu v podanej obžalobe, ako bol skutok prerokovaný na súde. Tým bolo porušené aj jeho právo na spravodlivý, nestranný a nezaujatý súdny proces, zakotvené v čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a tým aj jeho právo na obhajobu.

Na základe uvedeného obvinený uvádza, že z rozhodovania v jeho trestnej veci na Okresnom súde Žiar nad Hronom, vedenej pod sp. zn. 2T/79/2015, mal byť v zmysle § 31 ods. 1, ods. 2 Tr. por. per analogiam vylúčený JUDr. Miroslav Toma - predseda senátu, a to z dôvodu zaujatosti k prejednávanej veci, ako aj pre ovplyvnenie jeho rozhodnutia vo veci dvomi rozsudkami. JUDr. Miroslav Toma bol činný ako predseda senátu Okresného súdu v Žiari nad Hronom pod sp. zn. 2T/64/2015, ako aj v trestnej veci vedenej Okresným súdom v Žiari nad Hronom pod sp. zn. 2T/79/2015, teda v dvoch

odlišných veciach, kde sa rozhodovalo o tom istom skutku a tých istých obvinených.

Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 2T/64/2015 z 15. apríla 2015 uznal obvineného za vinného zo spáchania predmetného skutku vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., § 188 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. a následne v rozsudku sp. zn. 2T/79/2015 z 22. júna 2016 ho uznal za vinného z toho istého skutku a trestných činov, ako už v rozsudku pod sp. zn. 2T/64/2015 z 15. apríla 2015. Tým celé konanie pred súdom v jeho trestnej veci považuje obvinený za formalitu v dokazovaní o jeho vine a nevine z predmetného skutku podanej obžaloby. Obvinený podotkol, že nemôže byť ani reči o uplatnení jeho práv na obhajobu pred súdom spôsobom predkladania dôkazov alebo návrhov, ktoré ho oslobodzujú zo spáchania skutku kladeného mu za vinu v podanej obžalobe, alebo zmiernujú mieru jeho zavinenia, keď predseda senátu JUDr. Miroslav Toma už vopred rozhodol v rozsudku sp. zn. 2T/64/2015 z 15. apríla 2015 o jeho vine z horeuvedeného zločinu a prečinu, zo skutku, ktorý bol predmetom konania vedeného pod sp. zn. 2T/79/2015. Obvinený poukázal na ustanovenie § 2 ods. 8 Tr. por., že nikoho nemožno stíhať za čin, za ktorý už bol právoplatne odsúdený.

V neposlednom rade obvinený vytkol prvostupňovému ako aj odvolaciemu súdu, že jeho konanie právne posúdili ako trestný čin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. vo forme spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., a teda podľa názoru obvineného nesprávne právne posúdili zistený skutok, čím došlo k naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por..

Obvinený uviedol, že súd dôsledne a s osobitnou starostlivosťou neposudzoval jeho konanie v zmysle § 15 ods. 1 Tr. zák. o úmyselnom zavinení a účelovo využiť v priamej príčinnej súvislosti s konaním T. R. na svedka - poškodenom H. D. násilie a tak sa zmocniť za jeho pomoci cudzej veci. Súd podľa obvineného nevykonal žiadny dôkaz, ktorý by ho usvedčoval z toho, že vedel, že T. R. vykonáva na svedkovi - poškodenom H. D. násilie a obvinený sa chcel vďaka tomuto jeho násiliu zmocniť cudzej veci. Tým skôr, že obvinený nevedel a ani nevidel, že T. R. na poškodenom svedkovi H. D. nejaké násilie vykonal, keďže nebol v tom čase v ich spoločnosti a ani v ich blízkosti. Teda ak chcel odvolací súd právne posudzovať konanie obvineného ako trestný čin lúpeže, mal podľa obvineného aspoň preukázať tú skutočnosť, že bol uzročený a vedomý si toho, že T. R. bude na poškodeného vyvíjať násilie. Tým nebol preukázaný úmysel obvineného zmocniť sa cudzej veci za použitia násilia.

Podľa obvineného Okresný súd Žiar nad Hronom pochybil aj pri ukladaní trestu v tom, že prihliadal v zmysle § 37 Tr. zák. ako na priťažujúce okolnosti uvedené v ustanovení § 37 písm. m) Tr. zák. a tiež aj ustanovení § 38 ods. 5 Tr. zák., čím táto okolnosť bola braná do úvahy pri ukladaní trestu dvakrát, v jeho neprospech. V dôsledku tohto pochybenia mu bola zvýšená dolná hranica trestnej sadzby o jednu polovicu. Takýto postup je v rozpore s ustanovením § 38 ods. 1 Tr. zák. Obvinený ďalej uviedol, že taktiež súd nemôže použiť ako priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h) Tr. zák., že spáchal viac trestných činov a súčasne použiť pri ukladaní trestu aj ustanovenie § 41 ods. 1 Tr. zák..

Na základe uvedeného obvinený požiadal Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby podľa § 384 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výrokov napadnutého uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 5To/86/2016 zo 06. septembra 2016, ako aj správnosť postupu, ktoré mu predchádzalo a navrhol, aby podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil rozsudkom porušenie zákona a napadnuté uznesenie zrušil, ako aj zrušil rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 2T/79/2015 z 22. júna 2016, ktorý tomuto uzneseniu Krajského súdu predchádzal. Súčasne navrhol, aby podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že sa plne stotožňuje s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici a z tohto dôvodu navrhla, aby dovolací súd na neverejnom zasadnutí dovolanie obvineného v zmysle § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Obvinený sa prostredníctvom obhajcu vyjadril k vyjadreniu prokurátorky Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom s tým, že nesúhlasí s vyjadrením prokurátorky a zopakoval námietky už uvádzané v podanom dovolaní. K vyjadreniu pripojil tiež list obvineného H. U. zo dňa 05. decembra 2017 a zápisnicu z

hlavného pojednávania sp. zn. 2T/79/2015 z 24. júna 2015.

Pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie je podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 2 písm. h) Tr. por.), bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), osobou oprávnenou na jeho podanie (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1 a 2 Tr. por.) a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Najvyšší súd následne na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že dovolanie podané obvineným H. U. nie je dôvodné, a preto ho podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Dovolanie, ako mimoriadny opravný prostriedok, umožňuje oprávneným osobám namietat' zásadné porušenie procesnoprávných a hmotnoprávných ustanovení v rozhodnutiach súdov, a to z dôvodov, ktoré sú taxatívne upravené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Tr. por.. Obvinený svoje dovolanie založil na naplnení dôvodov v zmysle § 371 ods. 1 písm. c), e) a i) Tr. por..

Porušenie práva na obhajobu v predmetnom konaní podľa obvineného spočíva v tom, že súd nevykonal ním navrhnuté dôkazy a že prokuratúra navrhla ako dôkaz podľa § 119 Tr. por. výsluch T. R. ako svedka podľa § 261 Tr. por. a to aj napriek tomu, že v uvedenom trestnom konaní bol ako obvinený.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Tr. por.).

Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov (§ 34 ods. 1 a § 44 ods. 2 Tr. por.), zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 208 a § 274 ods. 1 Tr. por.). Nemožno však úspešne podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. na podklade toho, že sa návrhu na vykonanie dôkazu nevyhovelo. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. teda nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (pozri uznesenie Najvyššieho súdu z 15. decembra 2009, sp. zn. 2 Tdo 45/2009, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 7/2011).

V rámci prvostupňového konania súd pred vyhlásením dokazovania za skončené, zisťoval u procesných strán ďalšie dôkazne návrhy, pričom obvinený uviedol, že ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania nemá. K uvedenému Najvyšší súd uvádza, že vyhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania je konečným prejavom strany o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania a v prípade predtým uplatnených návrhov na doplnenie dokazovania jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvá a teda, že ich berie späť. Rešpektovanie takto prejavenej vôle strany súdom, nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (pozri uznesenie Najvyššieho súdu zo 14. januára 2014, sp. zn. 2 Tdo 1/2014, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 116/2014).

Pokiaľ ide o výsluch svedka T. R. (v konaní o tom istom skutku v postavení obvineného, ktorého vec bola vylúčená na samostatné konanie a skončená rozsudkom, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste), v ktorom rovnako obvinený vidí naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) a namietaný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Tr. por., v rámci ktorého namieta predsedu senátu JUDr. Miroslava Tomu, ktorý rozhodoval v jeho trestnej veci a tiež vo veci T. R., sp. zn. 2T/64/2015, treba v prvom rade uviesť, že ak v dovolaní uplatňovaná okolnosť nepochybne bola, resp. musela byť obvinenému (ako dovolateľovi) v priebehu prvostupňového alebo odvolacieho súdneho konania známa a v týchto štádiách trestného konania ju neuplatnil, t. j. neuplatnil ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom, resp. uplatnil ju až v podanom dovolaní, v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. nemôže byť táto okolnosť použitá ako podklad pre splnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a) až g) Tr. por. (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 35/2013).

Z tohto pohľadu je potom podstatným zistenie, že obvinený uvedené skutočnosti nenamietal v pôvodnom konaní, hoci mu tieto museli byť známe, a rovnako tak počas celého konania, či už v konaní pred prvostupňovým ani odvolacím súdom nevzniesol námietku zaujatosti voči predsedovi senátu. Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. tak obvinený nemôže tieto okolnosti použiť ako dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) a e) Tr. por..

Zo spisového materiálu je zrejmé, že dňa 18. novembra 2016 podal obvinený prostredníctvom obhajcu dovolanie, o ktorom Najvyšší súd rozhodol uznesením sp. zn. 5Tdo 91/2016 z 05. januára 2017, ktorým podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného odmietol.

Obvinený v druhom podanom odvolaní namieta nepreukázanie úmyslu spáchať trestný čin, ktorý je mu kladený za vinu (§ 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.). Týmito námietkami obvineného sa už podrobne zaoberal Najvyšší súd vo vyššie uvedenom uznesení, preto dovolací súd pri rozhodovaní o aktuálnom dovolaní na odôvodnenie tohto uznesenia len odkazuje.

Námietka obvineného vo vzťahu k uloženému trestu a zásad ukladania trestov, je irelevantná, nakoľko v jeho prípade nešlo o postup, ktorý by bol v rozpore s ustanovením § 38 ods. 1 Tr. zák. Pri ukladaní trestu súd upravil zákonnú trestnú sadzbu podľa § 38 ods. 5 Tr. zák., nakoľko obvinený opätovne spáchal zločin a keďže bol obvinený uznaný vinným zo spáchania trestného činu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Tr. zák. uložil mu úhrnný trest odňatia slobody.

Vzhľadom na vyššie uvedené, nakoľko obvinený skutočnosťami uvedenými v dovolaní nenaplnil ním uvedené dovolacie dôvody v zmysle ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c), e) a i) Tr. por., Najvyšší súd na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.